

Rätt att välja kejsarsnitt

Befolkningsstudie
Stockholm och Västerbotten

Marianne Wulff
Niels Lynøe
Ulf Högberg

Hälso- och sjukvårdslagen

Rätt till:

Information om sitt hälsotillstånd

Respektfullt bemötande

Samråd och second opinion

Behandling: Smärtlindring och abort

Neka åtgärd

”Övriga rättigheter måste balanseras med hänsyn till det medicinska behovet och eventuell prioritering inom sjukvården”

Andel planerade sectio på mammas begäran

Internationellt Europa och US:

4-18 % av alla sectio

14-22 % av alla planerade sectio

Sverige:

7% (humanitär indikation 9%)

Källa:

1. NIH State-of-the-Science Conference: Cesarean delivery on maternal request. Bethesda, Maryland: National Institutes of Health; 2006.

2. Wax et al Patient-choice cesarean. Review. *Obstet Gynecol Surv* 2004;59:601-16

3. www.sos.se

Kvinnor som begär kejsarsnitt

> 35 år

Tidigare CS

Tidigare negativ förlossningsupplevelse

Förlossningsrädsla

Vill oftare bara ha 1 barn

Socioekonomiska faktorer:

Arbetslösa, rökare, invandrare, låg utbildade, lägre avlönade, sämre hälsa och oftare haft en antenatal depression

Personlighet: "otåliga" (sämre tolerans i monotona situationer)

Källor: Hildingsson 2002, Waldenström 2006, Wiklund 2007

Syfte

Undersöka *åsikter*
i befolkningen till
kvinnors möjlighet att
själv bestämma
om kejsarsnitt

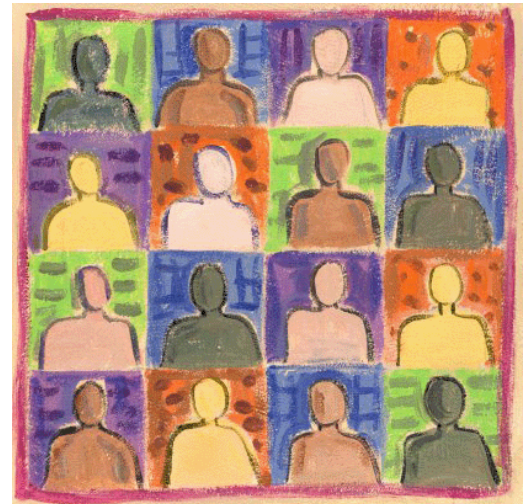
Kön och ålder

Region: Storstad-Glesbygd

Utbildning

Förtroende för sjukvård

Tidigare förlossningsupplevelser

Urval och metod

Västerbotten (glesbygds-län 177.000)

Stockholm (storstadskommun 550.000)

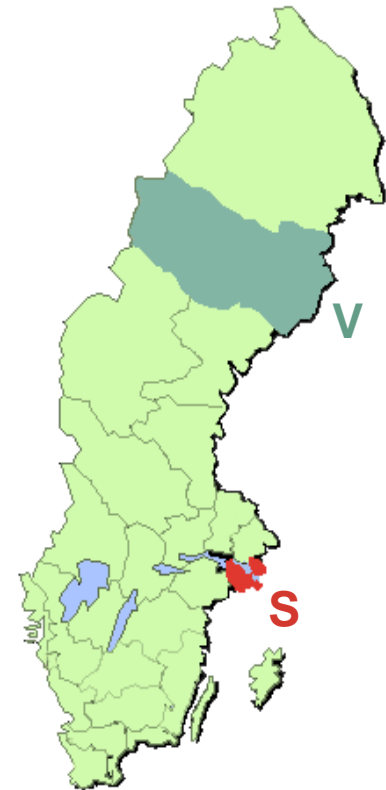
Totalt: 2000 postenkäter, 2 påminnelser.

Kvinnor och män

Ålder: 20-80 år

Urval i proportion till befolkningens storlek:

- Lika fördelat efter kön
- Proportionellt efter ålder och region

Svarsfrekvens

30 frågor

1 503 S (785 svar): 52%

497 V (281 svar): 56%

1 066 svar (53%)

Bortfallet

Region: S: 48% och V: 44%

Kön: Kvinnor: 40%
och män: 60%

Ålder: 65-80 år: 53%
20-44 år: 50%
45-64 år: 45%

Demografi, n = 1066

Region:	Stockholm:	785	(74%)
	Västerbotten:	281	(26%)
Kön:	Kvinnor:	609	(57%)
	Män:	457	(43%)
Ålder:	20-44:	538	(52%)
	45-64:	368	(35%)
	65-80:	133	(13%)
Utbildning:	-12 år:	389	(37%)
	>12 år:	669	(63%)

Förtroende för sjukvården

Stort:	939	(88%)
Litet:	118	(12%)

Tidigare förlossningsupplevelse:

Positiv:	286	(74%)
Negativ:	104	(26%)

Åsikter om kejsarsnitt på moderns begäran, n = 1066

Det bör i princip vara en kvinnas rätt att i samband med barnafödande själv bestämma förlossningsätt

Instämmer 59%

Kvinnans egna privata skäl bör väga lika tungt som eventuella medicinska skäl:

Instämmer: 52%

Kejsarsnitt på moderns begäran sammanfattning

● <i>Kvinnan bör ensam och utan påverkansförsök själv bestämma förlossningssätt och alltså fritt välja om hon vill ha kejsarsnitt</i>	Ja	S
34%	V
28%
● <i>En kvinnas önskemål om kejsarsnitt bör primärt avgöras av ev. medicinska behov, d.v.s. att läkaren bör bestämma.</i>	Ja	66%	72%

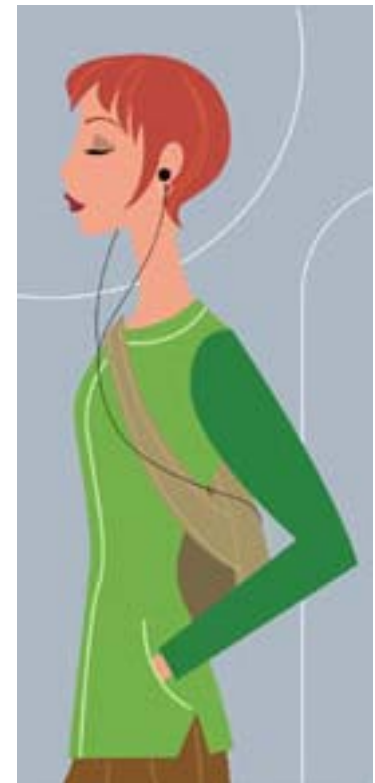

Tycker att kvinnan själv ska bestämma om kejsarsnitt

Kvinnor – multivariat analys

	OR*	(KI)
20-44 år:	4,1	(1,9-8,8) ^{2,3,4}
Litet förtroende:	1,9	(1,1-3,3) ^{1,3,4}
Ej barn:	1,8	(1,2-2,6) ^{1,2,4}
Bor i S:	1,7	(1,1-2,7) ^{1,2,3}

* Ålder¹ Förtroende för sjukvården² Barn³ Region⁴

Tycker att kvinnan själv ska bestämma om kejsarsnitt

Män- univariat analys

	OR	(KI)
Ej barn	2,5	(1,7-3,8)

Bör kvinnan fritt välja kejsarsnitt?

Tidigare förlossningsupplevelse

I studien: 609 kvinnor, 390 har barn:

Positiv upplevelse 74% (n = 286)

	%	(KI)
Positiv upplevelse	25%	(21-29)
Negativ upplevelse	27%	(23-31)

Konklusion 1

De flesta kvinnor och män i vår undersökning tycker alltså att:

en kvinnas önskemål om kejsarsnitt primärt bör avgöras av ev. medicinska behov, d.v.s. att läkaren bör bestämma.

Konklusion 2

Kvinnan själv ska kunna välja fritt :

Yngre Kvinna
Ej barn Storstad
Litet förtroende för sjukvården